

Het ultieme beeld in onberispelijke afdruk

Sleutelstuk van de Amerikaanse fotografie in het Rijksmuseum

Iedere groef, iedere onregelmatigheid, zelfs de kleinste nerf in het hout is haarscherp vastgelegd in *Church Door, Hornitos*. Met zijn rijkdom aan detail binnen het strakke kader van de compositie is deze foto een hoogtepunt in het oeuvre van Edward Weston. Het Rijksmuseum slaagde erin een vintage afdruk van een superieure kwaliteit te bemachtigen.

Edward Weston (1886-1958) behoort tot de grote Amerikaanse fotografen uit het interbellum. Bedachtzaam en met uiterste zorg componeerde hij plantstudies, naaktstudies, portretten, landschappen, architectuur en andere onderwerpen. Hij beschouwde de foto zonder meer als een kunstwerk dat met de grootst mogelijke aandacht en vakmanschap tot stand kwam. Zowel de opname als het afdrukken in de donkere kamer was belangrijk en droeg bij aan de kwaliteit van het beeld. Daarbij moest de stofuitdrukking van een vrucht, een stuk hout of de menselijke huid (of welk onbelangrijk detail dan ook) haarscherp uitkomen. De compositie omkaderde het geheel strak zodat de beeldende kwaliteiten nog een keer benadrukt werden. Het ultieme beeld in onberispelijke afdruk was altijd het eindresultaat. Toen in 1947 Westons boek *50 photographs* uitkwam, met vijftig van zijn beste foto's, koos hij ook *Church Door, Hornitos*.

Weston is uitgegroeid tot een van de onbetwiste meesters van de 20ste-eeuwse fotografie en het modernisme. Hij was met Paul Strand de belangrijkste beoefenaar van de door kunstcriticus Sadakichi Hartmann al in 1902 gepropageerde 'straight photography', de Amerikaanse evenknie van de 'nieuwe zakelijkheid'. In de Verenigde Staten kwam deze beweging net als in Europa in de jaren twintig en dertig tot wasdom. Dat luidde het definitieve einde van het picturalisme in. De fotografie voegde zich niet meer naar de schilderkunst, maar ontwikkelde een eigen beeldtaal die veel meer neigde naar realisme en objectiviteit.

Church Door, Hornitos

Edward Weston (Highland Park, Illinois 1886–1958 Carmel, California)

ca. 1940. Ontwikkelgelatinezilverdruk (vintage), 19,1 x 24,1 cm

Bijdrage: € 32.500

RIJKSMUSEUM AMSTERDAM

Church Door, Hornitos van Edward Weston is aangekocht met steun van de Vereniging Rembrandt en het Rijksmuseum Fonds (fam. M. Van Poecke).

Het oog van de lens ziet dingen en legt zaken vast die het menselijk oog maar half of niet ziet. Weston was de overtuigende protagonist van deze nieuwe beweging.

In *Church Door, Hornitos* komen alle kwaliteiten van de nieuwe vormtaal overtuigend tot uitdrukking. Het werk is daarom een belangrijk sleutelstuk. Het sprankelt door zijn rijkdom aan detail – niet in de laatste plaats doordat Weston de witte kerkdeur van het mijnwerkersstadje in Californië in de volle zon fotografeert. We kunnen ieder groefje in de deur haarfijn zien. Door het strakke kader van de compositie 'springt' de voorstelling bijna naar voren.

Een dergelijke goede kwaliteit vintage druk van Weston uit deze periode is schaars. Begin jaren dertig werkte Edward Weston nog met edities, waarbij hij een van tevoren vastgesteld aantal van een bepaalde foto afdrukte. Later in de jaren dertig, begin jaren veertig stopte hij daar definitief mee en drukte hij alleen nog maar 'on demand', dus op het moment dat het nodig was. Dat was wanneer hij een foto kon verkopen of ten geschenke wilde doen. *Church Door, Hornitos* is voor het eerst nagedrukt door Westons zoon Brett aan het begin van de jaren vijftig toen Edward als gevolg van de ziekte van Parkinson niet meer zelf kon afdrukken. In de kunstwereld circuleren ook late drukken van dit populaire beeld. Ze werden gemaakt door Westons zonen Brett en Cole♦

Mattie Boom

Conservator Fotografie

Literatuur

M. Armitage, *50 photographs by Edward Weston*, New York 1947, pl. 47

N. Newhall (red.), *The Daybooks by Edward Weston (Vol. I en II)*, New York 1973

A. Conger, *Edward Weston: Photographs from the Collection of the Center for Creative Photography*, Tucson 1992, afb. 1505/1940

EW1940

Waarom gesteund?

Het Rijksmuseum vroeg ondersteuning voor de aankoop van een foto van Edward Weston. Het gaat om *Church Door, Hornitos*, een door de fotograaf zelf verzorgde ontwikkelgelatine-zilverdruk, een zogenaamde 'vintage print', van rond 1940.

Weston is de meester van de Amerikaanse 'straight photography', waarin foto's niet meer als schilderkunst hoefden te zijn, maar met gevoel voor vormvastheid, grafische uitdrukking en precisie de werkelijkheid vastlegden. Hij is een van de fotografen die met zijn oog voor het schijnbaar onbelangrijke en het inzoomen op alledaagse details het

gezicht van het Amerikaanse realisme heeft bepaald. Ook Nederlandse fotografen als Piet Zwart, Paul Schuitema en Jan Kamman, bewonderden Weston er om. *Church Door, Hornitos* is een iconische foto, waarin al Westons kwaliteiten geëtaleerd worden: strak van compositie, haarscherp, vol details en met een rijke stofuitdrukking.

Het Rijksmuseum heeft als doelstelling om met het aankopen van klassieke hoogtepunten uit de (inter)nationale fotografie deze toegankelijk te maken voor een breed publiek. Daarbij ligt een focus op de Amerikaanse fotografie, omdat die nu eenmaal toonaan-

gevend en invloedrijk was in de moderne tijd. Eigentijdse afdrucken van hoge kwaliteit zijn ondertussen schaars geworden. De Vereniging Rembrandt waardeert de ambitie van het Rijksmuseum om ook bij de opbouw van de fotografielcollectie voor werken van hoge esthetische en kunsthistorische waarde te kiezen. *Church Door, Hornitos* wordt door de Vereniging Rembrandt beschouwd als een meesterwerk in het oeuvre van Edward Weston en als een belangrijke bijdrage aan ons openbaar kunstbezit en wordt daarom graag door haar gesteund.